

hibuit operam, ad immanem illam tempestatem sedandam. Nulla certe fuit eloquentia, (sic ludente in humanis Deo) quae ab Augustini mente inanes illos terrores omnino abigeret; quanquam diu, noctuque divexatus aeger, assidue Davilam consuleret, de praestando sibi auxilio rogaret, atque infimis precibus urgeret. Hi terrores, qui mirum in modum repurgarunt Marquezium, virum illibatissimis moribus, et notissima sanctimonia; ita in animo Davilae jugiter insculpti manserunt, ut identidem ipsi essent argumentum Dei judicia venerandi, quae debemus mortales demissione proni adorare, nec elati superbia investigare. Ab Hispanis transductus Davila Bononiam in Aemilia, primum in suburbano, cui Tusculanum est nomen, paucis ab ea urbe milliaribus commoratus est; inde Bononiam appellatus, vitam ibi egit quadriennio in religione, ac litteris placidissimam. Unum autem interturbavit hominis pacem, quod post modicum temporis Rectorem illum creaverit Provinciae Moderator. Exempli fuit sane memorandi, Davilam intueri vultu agitatedum, et incredibiliter conturbatum ad inopinatum muneris notitiam; atque omnino patuit, ad hunc unum eventum non reperiri paratum hominem, qui nunquam non aequo, et libenti audierat animo superiorem praecipientem. Et subiti tumultus ea quidem fuit causa: quod cum parce admodum, et modice de semet sentiret; accidere non posse prorsus arbitrabatur, appellari se unquam ad Sociorum gubernationem. Ob-

mutuit enimvero, et non quidem annuenti, sed suspenso animo, ad cubiculi solitudinem confugit, ut rem in conspectu Numinis ponderaret. Constituit tandem, animi sui molestiam, et renuendi momenta commendare litteris, Moderatori tradendis; nec illa voluit coram expromere, ut animi sensa liberius, et consideratius enuntiaret; neve contingeret, ut vel pudor, vel reverentia viro debita loquentem intercluderent. Quid in his litteris ageret, fere ignoramus; nisi quod praecipue assumeret evincendum: se neutiquam esse hominem, qui praeficeretur aliis, cum assiduos animi sui tumultus nesciret omnino moderari. Generatim audivimus per eos dies, litteras illas et fervidissima eloquentia, et mirifica temperantia plenas fuisse: quibus lectis, Provinciae Moderator liberum eum fecit a munere, quod tanti formidabat. Solutus hoc periculo, privato litterarum oblectamento maxima cum voluptate institit; quae ut etiam ab Sociis aliis, praesertim juvena florentibus, colerentur, nihil non tentabat, et nullibi non causam litterarum amplissimis verbis agebat. A Josepho Vtrera, qui tum praeerat Mexicanis, onus illi jucundissimum fuit impositum, ut lectos aliquot juvenes de physicis rebus, et litterario sapore hodierni moris erudiret. Cui sane imperio totum se dedit quam diligenti alacritate, nec modico emolumento Mexicanae juventutis; quae nunc etiam grato animo plaudit memoriae tanti viri, cujus modestam pietatem litterarum fere universitas cumulabat; et cujus erant in doti-

P. II. I bus

bus ad consummatum Magisterium, affabilis patientia, praecipuus quidam verborum nitor, et oppido singularis claritas in iis, quae docebat, ad apertam demonstrationem enucleandis. Per id etiam temporis injuncta illi fuit provincia, ut hispano vernaculo posteritati mandaret res gestas ab Augustino Marquezio, et Nicolao Calatajudio; quibuscum ipse familiariter egerat, et Nicolaus praesertim Davilae fuerat in amicissimis, ac summa necessitudine conjunctis. Et nos quidem, cum hos viros pietate singulares adumbravimus, maximam eorum partem, quae attulimus, a Davilae scriptis decerpimus. Utinam ut rerum memoriam, potuissemus in haec nostra elegantissimum, venustissimum, et maxime urbanum Davilae calamum derivare! Ad eorum etiam exemplum, qui vitam agunt in mundana magnificentia, pulcherrimis descripsit coloribus Joannem Castagnizam, equitem in Mexicanis ut genere insignem, et fortunis opulentum, ita et probitate integerrimum, et singulari quadam rerum prudentia praeclarissimum. Post Societatis excidium non intermisit ad Socios juvenes litterarum studium promovere: cohortabatur illos, quam poterat efficaciter, ne collocati in excultissima Italia, et in urbe amplissima, et in hoc otio, quod Deus illis fecerat, praeterlabi occasionem paterentur, mentem novis cognitionibus, et optima litteratura exornandi. Et ipse quidem suam illis operam pollicebatur, ipsorum domos in gymnasia excitabat, ultroque litterarias merces exhibebat:

more

more nimirum negotiatorum, qui vel aperta in officina expectant coemptores, vel ultro, citroque vagantur, ne ulla vendendarum mercium dilabatur occasio. Illo etiam nomine vere sapiens, quod mire delectabatur communicando sine invidia cum aliis emolumento, quod ipse tanto sudore a bonis disciplinis exhauserat.

Caetera nihil discedens ab religionibus, quibus olim eminuerat, vitam egit penitus inculpatam, et pie tranquillam. Inopia sua contentus, cubiculum apud quemdam Bononiensem conduxit, cui non mediocria contulit beneficia: et quanquam, ut in hominis pauperrimi contubernio, incommodo uteretur diversorio, et pessime manducaret; demigrare inde tamen noluit, ne miserae familiae deesset auxilium, quod illi erat ab inquilini pecunia. Quod siquis ex amicis ei persuadere conaretur, ut ab illa domo discederet: *Atqui, nativa lepiditate ajebat, praestat me pati medicum, quam alios fame vexari.* Anno 1780, mense Decembri, cubiculi ejus locator gravissima febris correptus est: aegrotanti adfuit Davila insigni charitate; sed contagione afflatus in eandem febrim incidit. Et primo quidem non is videbatur morbus, qui tanti meriti virum immature a nobis auferret; post dies tamen aliquot, obstinato febris aestu, et aegri languore increscente, ad postremas religiones ventum est. Atque ut praenovit Davila, imminere sibi profectionem ab hac mortalitate, scripta sua omnia flammis adjudicavit; et vocato ad se familiari quodam intimae necessitudinis,

dinis, incendii decretum exequi commendavit. Quod ejus temperantiae illustre monumentum et magno moerori fuit nonnullis, qui nihil dubitant, plura Davilam aeterni nominis digna calamo adlaborasse; et in causa est, cur ita pauca supersint ejusdem litteraturae vestigia; nisi quae ab longa cum ipso consuetudine in civium animis manent insculpta, nec ulla certe oblivione delenda. Paucis ante mortem horis, familiarem alloquens, constanti, et sereno vultu in haec memoranda prodiit: *Hac nocte, spero, me ingredi regionem veritatis.* Et sane ingressus est, vitam claudens tertio Idus Januarias, anno 1781, aetatis nondum completo quinquagesimo quarto. Ingenti Sociorum luctu decoratae fuerunt ejus exequiae, jacetque ad Divorum Cosmae, et Damiani. Non oris forma, non corporis praestantia, sed morum dignitas, religiosa pietas, et singulares animi dotes Davilam commendabant. Praeter ingenii excellentiam, quam sine dubio infra mentum laudavimus, plures fuere virtutes, quae virum hunc religiosissimum sapientem, civem perfectissimum, contubernalem apprime amabilem constituerunt. Gerebat se in Superiores reverentia maxima, in aequales mira, et sincera demissione, in sibi inferiores aequabili comitate. Sapiebat omnino sobrius, nec ultra humanitatis terminos curiosus inquisitor, nec iudicii sui tenax, nec pervastis cognitionibus inflatus, nec se supra caeteros magnificiens, nec alios vel minima significatione contemnens; quin imo qua-

si nativa indole ad alienas laudes ferebatur; et cujuslibet vel nationis, vel familiae, vel gradus, vel ordinis esset aliquis, qui laude quavis excelleret, Davila coram plaudebat, absens praedicabat, et quidquid putabat mirabile, sincerus admirabatur. In quotidiana consuetudine conjunctissime, atque amantissime vivebat cum iis, quos longo annorum usu ad sibi amicos numeraverat. Et certe habebas in Davila constantissimum virum, qui nulla unquam ratione jus honestum amicitiae desereret, qui te calamitosum consolaretur, inopem adjuvaret, errantem dirigeret, moerore oppressum recrearet, quem in dubiis consuleres, quicum curas partireris. Numen fervidus colebat, gratus amabat, castissimo cum timore adorabat; et cum voluptate meminimus ejus piam sollicitudinem pro rimandis conscientiae arcanis, atque excitando fervore, quibus diebus ad animum sacra poenitentia tergendum accedebat. Didicit ab sacrae militiae tirocinio motus internos frangere, et corpus macerare; nec ab his praeliis unquam destitisse, satis probant quaedam ejus authographa scripta, quae forte fortuna demonstratum incendium evaserunt. Naturae vitium habuit, quod, nisi ex illi amicissimis esses, facile suspicabatur, te de illo male sentire; quanquam id etiam altissimo silentio fere premebat; et quid offendamur una macula, eaque levissima; cum plura in illo niterint, ad absolutam constituendam animi excellentiam?